

دروشمی پرووخواندنی حکومتی تاران و ئیمه‌ی کورد

د. کامران ئەمین ئاوه

یه‌کیک له‌و پرسیارانه‌ی که له لایه‌ن به‌شیک له چالاکانی کوردی پوژه‌ه‌لات جاروبار دیته ئاراوه، ئەوه‌یه که، بلیی دروشمی پرووخواندنی حکومتی ئیسلامی ئیران کیشه و مه‌سه‌له‌ی کورد بێ؟ ئایا به‌گشتی، هه‌لدانی ئەم دروشمه‌ دروسته و ده‌ست و بالی کورد له‌ بواری دیپلۆماسی و وتووێژ له‌ گه‌ل تاراندا نابه‌ستیته‌وه؟ بۆ ولامی ئەم پرسیارانه، پێویسته ولامی چه‌ند پرسیارای دیکه بدریته‌وه؟

۱. بلیی ئەوه‌ی که تاران تا ئیستا ئاوپی له‌ کیشه‌ی کورد نه‌داوه‌ته‌وه، زۆرتر خه‌تای سیاسه‌تی نوینه‌رانی کوردی پوژه‌ه‌لات بووبی، هه‌تا حکومتی ناوه‌ندی؟

۲. بلیی حکومتی تاران له‌ نزیک به‌ ۴ ده‌یه ده‌سته‌لاتداریی خۆیدا، به‌ چه‌شنیکی راسته‌قینه ئاوپی له‌ کیشه‌ی نه‌ته‌وه‌یی له‌ ئیران و یه‌ک له‌وان مه‌سه‌له‌ی کوردی دابیته‌وه و ئیمه‌ی کورد له‌ سه‌ر پرووخوانی تاران وه‌ها سوور بووبین که پێشنیاری حکومتی ناوه‌ندیمان بۆ چاره‌سه‌ری کیشه‌ی کورد له‌ ئیراندا قه‌بوول نه‌کردبێ؟

۳. بلیی حکومتی تاران بتوانی و یاخود ئاماده‌ی قه‌بوولکردنی ئەم راستیه‌ بێ، که له‌ ئیراندا بیجگه‌ له‌ "ئوممه‌تی ئیسلامی" پیکه‌اته یاخود چه‌مکیک به‌ نیوی "گه‌ل" و "نه‌ته‌وه" و "کیشه‌ی نه‌ته‌وه‌یی" هه‌یه؟

۴. بلیی فارس گوته‌نی ئەوه له‌ "عدم حسن نیت"ی ئیمه‌ی کورده، که تاران نایه‌وی درگای وتووێژیکی راسته‌قینه له‌ گه‌ل ئیمه‌ بکاته‌وه و کاتیک حکومتی ئیران ته‌نیا به‌ مه‌به‌ستی کوشتنی ریبه‌رانی کورد وه‌کو دوکتور قاسملوو یاخود درزخستن له‌ نیو حیزبه‌کانی پوژه‌ه‌لاتی کوردستان چرا سه‌وزیک ده‌دا و به‌شیکیان بۆ وتووێژ!! بانگه‌یشتن ده‌کا، ئەوه له‌ "خیرخوازی" ئەوان بۆ چاره‌سه‌ری کیشه‌ی کورد بووبی و

کوژرانی ریبهرانیس ته نیا به هۆی "له بهرچاو نه گرتنی باری ئەمنییەتی" له لایەن کوردەکانەوه بی؟

۵. بلی تاران ئامادهی گۆرینی سیستمی ئیداری، ئەویش ته نیا له کوردستان وهکو به شیک له جوغرافیای سیاسی ئیران بی و بو نوینه رانی "حکومه تی الله" له تاراندا، چاو و بروی کورد ره شتر و جوانتر له نه ته وهکانی دیکه ی ئیران بو بی؟ یان دیموکراسی له ئیراندا تا ئەو راده یه گه شه ی کرد بی (!؟) که کاتیک مافی "خودمختاری و خودگردانی" شمان پی نادات، ئیزنی ریفراندۆم بو سه ره به خۆی کورد له رۆژه لاتی کوردستان بدات؟

۶. بلی حکومتی تاران، که له چوارچیوه ی "یاسای حیزبه کاند" ئیزنی چالاکی به هیزهکانی "خۆی" ش وهکو چاکسازیخوازهکان و حیزبگه لیک وهکو "مشارکت اسلامی" نادات، ههروه ها نوینه ران و ئەندامه کانیسیان ده خاته به ندیخانه وه، رینگه به حیزبه سکولارهکانی کوردستان بو کار و چالاکی له چوارچیوه ی ئیراندا بدات؟

۷. بلی حیزبکی کوردستانی که خۆی له نیو به ره ی سۆسیال دیموکراسی یاخود چه پ و دیموکراتیکدا ده بینیته وه یان خوازیاری پیکهینانی کۆماری کوردستان، حکومتیکی فیدرالی له ئیراندا یه، بتوانی بی قه بوولکردنی یاسای بنه ره تی، "ولایت فقیه" و نیزامی تیوکراتیکی ئیران، که دژایه تی له گه ل ته وای بناخهکانی دیموکراتیک و مافی مروّف له جیهاندا هه یه، ئیزنی چالاکی سیاسی بو تیکوشان و بهرگری له مافی نه ته وه یی کورد به چه شنیککی فه رمی وه ربگری؟

۸. بلی بهرژه وهندی کورد و حکومتی ئیسلامی ته نانه ت له یه ک دوو خالیشدا ته با بی و ده وه له تی تاران به و ئاسته له تیگه یشتنی سیاسی گه یشتی، که ته نانه ت له بهر مسۆگه رکردنی "ئاسایشی نیشتمانیی ئیران؟" ئاماده ی قه بوولکردنی مافی نه ته وه ی کورد به فه رمی، بی له بهرچاوگرتنی نه ته وهکانی دیکه ی ئیران بی؟

۹. بلیی به گشتی، له نیو سیستمیکی کۆجییی ئیسلامیی له چهشنی ئهسناعهشهری،
واته "متمركز" دا دهرفهتی چارهسهری كیشهی نهتهوهكان ههبی؟

۱۰. بلیی كاتیک حیزبهكانی رۆژههلاتی كوردستان له تاراوگه دا ئاوا تووشی داپران و
لیك دووربوونهوه بوون و ئاسۆیهك بۆ پیکهینانی تهناهت بهرهیهك بۆ کاریکی
هاوبهش نیه، كیشهی كورد، كیشهی حكومهتی ئیسلامیش بی، كه بیهوی ئاوری لی
بداتهوه؟

ئهگهر ولامی زۆربهی پرسیارهكانی سهروهه ئهری بی، ئهوه بهو مانایهیه كه ئیتر
پیکهاتهیهك به نیوی کۆماری ئیسلامیی ئیران بهم ناوه رۆکهوه نهماوه، ئهگهر ولامهكه
نا بی، ئهوه بهو مانایهیه كه بوونی حكومهتی تاران بهر بهستیکه بۆ گهیشتنی كورد
به مافهكانی خۆی. جا ئیمه چ دروشمی رووخان بدهین یان نهدهین، پیکهاتهی
حكومهتی ئیسلامیی ئیران بهم ناوه رۆکهوه، پتانسیهلی چارهسهریی كیشهی
كوردی نیه و به پیتی "فهلسهفهیی بوونی" ناتوانی خوازیاری چارهسهرکردنی كیشهی
نهتهوهكان و گۆرانی سیستمی ناوهندخواز بۆ نهناوهندی بی.

سه رچاوه: ناوهندی نووچه و شرۆقهی رۆژ

<http://www.nnsroj.com/detiles.aspx?id=60572>